

Limburgs landschap

Martin Schyns

Het Limburgs Dagblad heeft enkele keren aandacht geschonken aan een discussie tussen imkers en de stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen (IKL). De stichting houdt zich primair bezig met het beheer van Limburgse cultuurlandschap en de imkers meenden dat Limburg door toedoen van de stichting 'vereikt'. IKL wees de imkers op het feit dat ze juist heel veel aan drachtverbetering doet en dus in feite aan de zijde van de imkers staat in hun strijd tegen de verschraling van de bijenweide.

Ecosysteem

De discussie was al veel eerder aangezwengeld door het Limburgs Dagblad die een imker citeerde naar aanleiding van het kappen van acacia's door diverse natuurorganisaties. Ja, leg maar eens aan een imker uit waarom je een acacia wil omkappen en er eiken voor in de plaats zetten. IKL wil het authentieke Limburgse landschap zoveel mogelijk bewaren en herstellen en in sommige landschappen horen daarom eiken te staan. Ook een rol speelt dat het ecosysteem in een eikenbos veel rijker aan diersoorten is dan in een acacia-bos. Veel insecten, vogels en knaagdieren enzovoorts zijn direct of indirect afhankelijk van eikebomen. Rond Robinia's bestaat niet zo'n uitgebalanceerd ecosysteem omdat ze nog niet zo lang geleden hier ingevoerd zijn.

Hoogstamboomgaarden

Er worden natuurlijk niet alleen maar eiken door de IKL aangeplant maar bijvoorbeeld ook veel fruitbomen, vaak met een meidoornhaag eromheen. Vanwege ruilverkaveling en bedrijfseconomische redenen worden veel hoogstamboomgaarden gekapt. Daar waar mogelijk probeert IKL door onderhoud en herstel kap te voorkomen en heraanplant elders te stimuleren en uit te voeren.

Sinds het begin van de hoogstamactie in 1989 zijn door IKL 1231 boomgaarden onder handen genomen. Er zijn in totaal 17.815 bomen geplant, in bestaande boomgaarden, maar ook in nieuw aangelegde gaarden. Als dit in zijn totaliteit bij elkaar zou staan dan gaat het om een oppervlak van 180 ha of 180 voetbalvelden.

Bij een project rond de ruilverkaveling Mergelland plantte IKL afgelopen jaar 800 fruitbomen aan. Het is de bedoeling dat er uiteindelijk 2700 nieuwe

hoogstamfruitbomen aangeplant worden. Jonge vitale bomen die over tien tot vijftien jaar weer boomgaarden van allure zullen zijn.

Andere activiteiten

De stichting IKL geeft een blad uit met de naam Hoogstamnieuws en tijdens de jaarlijkse bloesemdagen organiseert IKL in samenwerking met IVN-natuurguiden wandeltochten langs de Zuid-Limburgse hoogstamboomgaarden. Op deze, door guiden begeleidde, ontdekkingstochten kunnen belangstellenden gratis mee. IKL doet meer om het behoud van boomgaarden te stimuleren. Zo wordt er bijvoorbeeld al jaren de Cursus Hoogstamvruchtboomen georganiseerd. Deze goed bezochte cursus wordt in Noord- Midden en Zuid-Limburg gegeven (info tel 0475-352000) en verhoogt de kennis van aanleg en onderhoud van een hoogstamboomgaard.

Drachtplanten en erfbeplantingen

In Noord- en Midden-Limburg zijn in het kader van de erfbeplantingsactie van DLG, LLTB en IKL in 1998 maar liefst 237 erfbeplantingen door eigenaren van erven aangelegd. Hierbij is veel nadruk gelegd op de aanplant van inheemse drachtplanten. Het gaat om de vijf regio's rond Helden, Horst, Roermond, Weert en Venray. De landschapsarchitekten die de plannen opstelden hebben daarbij meer dan voldoende oog gehad voor het inheems plantmateriaal, waaronder duizenden sleedoorns en vuilbomen.

Fruitbomen leveren met hun ontelbare bloemen stuifmeel en nectar (Foto: M. Schyns)

Het gaat hier om de volgende drachtbomen en -struiken:

Paardekastanje	159
Boskriek	30
Robinia Pseudo-acacia	36
Lijsterbes	25
Lindes Tilia Cordata winterlinde	71
Tilia Platyphyllos zomerlinde	435
Tilia tomentosa zilverlinde	51
Tilia vulgare Gewone of Hollandse linde	85
hoogstamfruitbomen	1.468
Totaal honingende bomen	2.360

Bosplantsoen (struiken) waarvan drachtplanten (erven-actie 98)

22 Zoete kers	491
Inheemse vogelkers	379
Sleedoorn	3.797
Wegedoorn	300
Vuilboom of sporkehout	2.588
Kardinaalsmuts	3.053
Lijsterbes	1.716
Totaal drachtplanten	12.324

Dit najaar wordt de erfbeplantingsactie uitgebreid tot Zuid-Limburg.

Oude glorie

Al met al is het IKL een organisatie die veel voor de drachtverbetering in Limburg betekent. Het authentieke landschap is eeuwen lang een rijke dracht geweest voor bijen. Als het aan de stichting ligt krijgen onze honingbijen een deel van die dracht terug in de vorm van erfbeplantingen, fruitbomen, met eromheen meidoornhagen en een stuk verderop een laan van lindebomen of kastanjes. Hier en daar een roggeakker met korenbloemen met daaromheen een houtwal met vuilboom en bramen. Een paradijs voor honingbijen!

Public Relations

Eigenlijk is het jammer dat een discussie tussen imkers en IKL in de krant terecht gekomen is. Zowel de Limburgse imkers als de stichting Instandhouding Kleine Landschapselementen zijn niet gebaad bij dit soort aandacht. Ik hoop dat er in het vervolg artikeltjes gepubliceerd worden die het beider streven naar een natuurlijker omgeving met veel bloemenpracht onder de aandacht brengen. Om een groter publiek alleen al het begrip drachtverbetering uit te leggen zal je al heel gericht PR-werk moeten verrichten. Hier ligt een schone taak voor de imkersverenigingen.

Vereniging tot Bevordering der Bijenteelt in Nederland

Postbus 90, 6720 AB Bennekom
Grintweg 273, 6704 AP Wageningen
telefoon 0317422 422, telefax 0317424 180
e-mail: bijenhuis@tip.nl
bankrekening 53.90.42.897, Postbankrekening 84.68.01
openingstijden ma.- di.- do.-vr.: 09.00-15.00 uur,
wo.: 09.00-12.00 uur.

Het Bijenhuis (winkel)

Postbus 90, 6720 AB Bennekom
Grintweg 273, 6704 AP Wageningen
telefoon 0317422 733, telefax 0317424 180
e-mail: bijenhuis@tip.nl
Serveraansluiting VBBN Zoemlijst: listserv@lifenet.nl
open 1 april t/m 30 sept.: ma. 13.00-17.30 uur,
di. t/m vr. 08.30-17.30 uur, za 08.30 t/m 13.00 uur
1 okt. t/m 31 maart: di. t/m vr. 08.30-17.00 u.

Imkersbond ABTB

p/a Luttenbergerweg 74
8105 RV Luttenberg
telefoon 0572 356 006

Imkersbond LLTB

Wilhelminasingel 25, 6041 CH Roermond
Postbus 960, 6040 AZ Roermond,
telefoon 0475 381 777, bereikbaar: woensdag 12.30-16.30
uur en in dringende gevallen

Bond van Bijenhouders NCB/ZLTO

Spoorlaan 350, 5038 CC Tilburg,
telefoon 013 583 63 50, telefax 013 54 35 579
bankrekening 15.12.09.200 t.n.v. B.v.B. NCB
bereikbaar: maandag 08.30-17.00 uur

Centraal Meldpunt Bijenziekten

Ambrosiushoeve (ma t/m vrij van 9.00 - 17.00 uur)
Ambrosiusweg 1, 5081 NV Hilvarenbeek
telefoon 013 542 5888

Spuitschade melden bij de A.I.D

Inspectie Noord en Oost, Zwolle, tel. 038 429 1300
Inspectie West, Utrecht, tel. 030 669 2669
Inspectie Zuid, Eindhoven, tel. 040 256 2562